

Comentari de text

Pocs dies després del 9 de novembre, l'escriptor Andrés Trapiello publicava al diari *El País* un article desolat, demoralitzat, a propòsit de la votació celebrada a Catalunya.

Explicava que la vespra del 9-N

va acudir com a protagonista *"al primero y último acto político público al que he asistido y asistiré probablemente en mi vida"*: l'acte, pot pensar el lector, devia ser tan important, tan transcendent i únic, que Trapiello va decidir fer una excepció vital, i acudir-hi com a protagonista. L'acte en qüestió, un fet singular de responsabilitat històrica, era aquest: *"La lectura en la plaza mayor de Cáceres de un manifiesto a favor de la libertad e igualdad de todos los españoles frente a quienes al día siguiente iban a atentarse contra una y otra en Cataluña."* Andrés Trapiello és un escriptor molt considerable, alguns llibres del qual, novel·les i memòries, he llegit amb plaer. És, d'altra banda, un intel·lectual modern, d'enginy i cultura notables, llegit i admirat també –crec que en excés, però tant se val– per molts escriptors de casa nostra, joves i no tan joves, amants d'allò que se'n sol dir "literatura del jo". Un escriptor important, europeu, un representant de primer rengle de la literatura, la cultura i el pensament espanyol contemporanis. Se suposa, per tant, que ha de tindre una intel·ligència equilibrada, un mínim de prejudicis, una certa equanimitat, i les qualitats pròpies d'un cervell il·lustrat i honest. Qualitats que, d'altra banda, també se suposa que haurien de tindre escriptors admirables, com ara Javier Marías o Antonio Muñoz Molina, i que també, com Trapiello, perden l'equilibri i el senderi en tractar la *matèria catalana*. Segons Trapiello, doncs, l'endemà de la seua lectura pública a Cáceres, a Catalunya hom (potser milions de persones) anava a atemptar contra la llibertat i la igualtat de tots els espanyols. Un atemptat, afegeix, que *"se perpetraría al margen de la ley y de los dictámenes del Tribunal Constitucional. Lo que ni sabía ni podía sospechar nadie era que el atentado se llevaría a cabo no sólo con impunidad sino con jactancia."* El manifest, redactat per Fernando Savater, era, segons Trapiello, breu i clar, sense èmfasi i sense retòrica, i ell creu sincerament *"que ningún demócrata hubiera*

Joan Francesc Mira

dejado de suscribirlo". Creença subjectiva: jo mateix, per exemple, tindria greus dificultats per subscriure'l i alhora considerar-me demòcrata. Deu ser qüestió de judicis, o de prejudicis.

En qualsevol cas, no devia ser tan clara la transcendència

històrica de l'acte, ni la urgència de defensar públicament la llibertat i la igualtat dels espanyols contra l'atemptat imminent que anaven a perpetrar els catalans: *"No digo que viajásemos mi mujer y yo a Cáceres pensando que acudiría una multitud a oír el manifiesto, pero no esperábamos aquello, que tenía algo de chaplinesco: los únicos que habían acudido al llamamiento eran dos muchachos de la Televisión de Extremadura, enviados por sus jefes"*. Tres persones més per ací, dos per allà, una altra que arriba a la plaça, afegeix Trapiello, i al final, entre tots, arribaren a tretze. En acabant, remata amb unes ratlles perfectes de bon escriptor: *"Di la mano y las gracias a los congregados, uno por uno, antes de dispersarnos en silencio, abismado cada cual en estoicas misantropías"*. La misantropia era encara més gran quan pensava que, a la mateixa hora i en la mateixa ciutat, el PP celebrava una reunió general molt important, i no envià ningú a la lectura del manifest històric. Ni tampoc hi va acudir ningú del PSOE, ni de cap altre partit polític o entitat cultural, universitària o professional *"que quisiera sumarse a trece ciudadanos que pedían, a quienes se suponía tenían en su mano hacerlo, que se cumpliera la Constitución..."*. Pobre Savater, pobre Trapiello, hauria de pensar el lector de la crònica, pobres i heroics defensors de la llibertat dels espanyols contra *"quienes tratan de privarte de tu ciudadanía y de tus derechos de ciudadano (y de paso, si pudieran, de un 20% del PIB que es de todos)"*. Una reflexió profundament ètica, política, profunda i democràtica: qui no es defensaria contra aquests catalans que volen privar els espanyols de la seua ciutadania i del 20% del PIB? I quin intel·lectual, estoic o misantrop, no s'espantaria *"después de ver lo que sucedió en Cataluña el 9-N, donde el independentismo logró en doce horas lo que no logró el terrorismo de ETA en treinta años, liquidar el Estado"*? El comentari dels textos, estimats lectors, el deixeu al vostre criteri.

"Pobre Savater, pobre Trapiello, hauria de pensar el lector de la crònica, pobres i heroics defensors de la llibertat dels espanyols contra 'quienes tratan de privarte de tu ciudadanía y de tus derechos de ciudadano (y de paso, si pudieran, de un 20% del PIB que es de todos)'"